

6. BÖLÜM

ETİĞE İLİŞKİN ÖRGÜTSEL YAPILAR

Doç. Dr. Hakan Tahiri MUTLU
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü

Giriş

Örgütlerin rasyonel bir şekilde oluşturulup yönetilebileceği düşüncesi geçmişten günümüze kadar ortaya konulan klasik örgüt modellerinin en temel varsayımdır (Tsoukas ve Knudsen, 2003). Ortaya konulan bu varsayımda örgüt çalışanları örgütün mekanik bir ögesi gibi görülmekte ve tıpkı makinenin çalışma programı gibi önceden belirlenen bazı kurallarla örgüt çalışanlarının tüm davranışları kontrol altına alınmaya çalışılmaktadır (Cole, 1996, Yüksel ve Aykaç, 2003). Yapılan bu girişim aslında geçmişten günümüze çok eleştiri almakta ve bilimsel anlamda yapılan çalışmalarla faydasının çok olmadığı ortaya konularak desteklenmemektedir. Çünkü örgüt çalışanlarının davranışlarını kontrol altına almak amacıyla belirlenen kural veya kanunların bazen etik ilkelerle örtüşmediği durumlarda, istenilen sonuçları vermediği görülmektedir ve her zaman çalışanlar bu kuralların sınırında kalmayabilmektedirler (Cooper ve diğ., 1998).

Bununla birlikte “hukukun üstünlüğü” kavramı ekseninde yapılan tüm faaliyetlerde kamu yararının ön planda tutulduğu kamu örgütleri, son zamanlarda çalışanlarının yolsuzluk, adam kayırma, ihaleye fesat karıştırma gibi etik dışı davranışları ile daha çok gündemde kalmaya başlamıştır (Shafritz ve Russell, 2005).

Çalışanların zaman zaman etik ilkelerle örtüşmeyecek şekilde davranış sergilemeleri, örgütlerin çalışanları denetleme sorumluluğuna zorlamaktadır. Bu çerçevede etikle alakalı temel iki örgütlenmenin bulunduğu ülkemizde, kamuda görev yapan bireylerin

netim sistemindeki bürokrasi yapısının yeniden biçimlendirilerek rekabetçi bir düzene uyarlanması da yolsuzluğun engellenmesinde önemli etki gösterecektir. Bununla birlikte yolsuzluk yapan kamu görevlilerine caydırıcı ağır cezaların uygulanması yolsuzluğa eğilimi olanları önemli oranda engelleyecektir. Son olarak kamu örgütlerinde ihtiyaç duyulan her türlü mal ve hizmetin alınımında şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine riayet edilmesi verilen ihalelerde ortaya çıkması muhtemel yolsuzlukların önüne geçecektir (Özdemir, 2008).

KAYNAKÇA

- Ackerman, S. R. (1999)**, *Corruption and Government*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Anecharyco, F., Goldstock, R. (2007)**, "Monitoring Integrity and Performance", *Public Integrity*, 9, ss. 117-132.
- Cole, G. A. (1996)**, *Management; Theory and Practice*, Continuum Publishing, London.
- Cooper, P., Brady, L., Hardeman, O. H., Hyde, A., Naff, K. C., Ott, J. S., White, H (1998)**, *Public Administration for the Twenty-First Century*, Harcourt Brace College Publishers, Fort Worth.
- Ergun, T. (2004)**, *Kamu Yönetimi: Kuram, Siyasa, Uygulama*, TODAİE Yayınları, Ankara.
- Gilman, S. C. (1999)**, "Public Sector Ethics and Government Reinvention", *Public Integrity*, 1, ss. 175-192.
- Hunbury, G. L. (2004)**, "A Pracademic's Perspective of Ethics and Honor: Imperatives for Public Services in the 21st Century!", *Public Organization Review*, 4, ss. 187-204.
- Maesschalck, J. (2004)**, "Approaches to Ethics Management in the Public Sector", *Public Integrity*, 7, ss. 21-41.
- Menzel, D. C. (2005)**, "Research on Ethics and Integrity in Governance", *Public Integrity*, 7, ss. 147-168.
- Özdemir, M., (2008)**, Kamu Yönetiminde Etik. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 4, Sayı 7, ss. 179-195.
- Robinson, M. (1998)**, *Corruption and Development*, Frank Cass, London.
- Shafritz, J. M., Russell. E. W. (2005)**, *Introducing Public Administration*, Pearson Education Inc, New York.
- Svara, J. H. (2007)**, *The Ethics Primer for Public Administrators in Government and Nonprofit Organization*, Jones and Bartlett Publishers, Arizona.
- Şen, M. L., (2012)**, Kamu Görevlileri Etik Rehberi, *Kamu Görevlileri Etik Kurulu*. Ankara.

- TBMM, (2004)**, Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 5176 nolu Kanun. Ankara.
- Tsoukas, H., Knudsen, C. (2003)**, *The Oxford Handbook of Organization Theory*. Oxford University Press, Oxford.
- Waldo, D. (1980)**, *The Enterprise of Public Administration*. Chandler & Sharp Publisher, Novado.
- Yüksel, Ö., Aykaç, B. (2003)**, “Frederick Taylor’ın Görüşlerinin Değerlendirilmesinde Yeni Bir Yaklaşım”, *Türkiye’de Kamu Yönetimi*, (Der. B. Aykaç, Ş. Durgun ve H. Yayman), Yargı Yayınevi, Ankara, ss. 349-363.

İNTERNET KAYNAKLARI

- www.maliye.gov.tr/etik-komisyonu
- www.kutbo.org.tr/KALİTE/TemelveEtikDeğerler/tabid/9652/Default.aspx
- www.barobirlik.org.tr/Detay62957.tbb
- www.umatunker.com/genel/kurumsal-iletisimde-etik
- www.uskup.bel.tr/kurum-6-etik-kurulu.html
- www.ocakmedya.com/genel/2018/02/22/turkiyenin-yolsuzluk-algisi...
- www.sinop.goc.gov.tr/tr/news/etik-gunu-ve-etik-haftasi
- www.itmplatform.com/br/blog/converta-seu-pmo-em-uma-fonte-de-recursos/